

Propisi vezani za post

[Bosanski – Bosnian – بوسني]

Muhammed b. Ibrahim et-Tuvejdžiri

Prijevod: Senad Muhić

Revizija:

Mr. Hakija Kanurić

Ersan Grahovac

2013 - 1434

IslamHouse.com

﴿ فقه أحكام الصيام ﴾

« باللغة البوسنية »

محمد بن إبراهيم التويجري

ترجمة: سناد موهيتش

مراجعة:

م. هاكيا كانوريتش

أرسان غراهوفاتس

2013 - 1434

IslamHouse.com

Propisi vezani za post

- **Propis posta u mjesecu ramazanu:**

Post je obavezan svim muslimanima, ljudima i ženama, ukoliko su šerijatski punoljetni, razumni, sposobni za post, nisu na putovanju i ne posjeduju određene osobine koje ga sprečavaju od posta, kao što su hajz i nifas – koji su specifični za žene.

Allah Uzvišeni je propisao post kako prijašnjim narodima, tako i nama.

1 – Uzvišeni kaže: ***O vjernici! Propisuje vam se post, kao što je propisan onima prije vas, da biste bili bogobožni.*** (El-Bekare, 183.)

2 – Ibn Omer prenosi da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, kazao: „**Islam se gradi na pet principa: svjedočenju da je samo Allah istinski Bog, obavljanju namaza, davanju zekata, postu mjeseca ramazana i hodočašću Ka’be.**“ (Muttefekun alejhi).¹

- **Način određivanja početka mjeseca ramazana**

---

¹ Muttefekun ‘alejhi; bilježe ga Buhari (8.) i Muslim (16.). Spomenuti hadis je Muslimova verzija.

Nastupanje mjeseca ramazana se određuje na dva načina:

Prvi: svjedočenjem muslimana, bilo da se radi o ženskoj ili muškoj osobi, da je vidio mlađak mjeseca ramazana, pod uslovom da je pouzdan i da ima jak vid.

Drugi: Upotpunjavanje tridesetog dana mjeseca ša'bana, ukoliko se ne vidi mlađak ramazana.

Ebu Hurejre prenosi da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, kazao: „**Počnite sa postom kada vidite mlađak, i završite sa postom kada ga vidite, a ako on bude zaklonjen, onda upotpunite trideset dana mjeseca ša'bana.**“ (Muttefekun alejhi).²

- **Propisi vezani za viđenje mlađaka:**

1. Kada se potvrdi viđenje mlađaka, post postaje obavezan.
2. Ukoliko se mlađak ne vidi tridesete noći ša'bana i pored toga što je vedro, sutradan nije obavezan post.
3. Isti je slučaj i ako nebo bude oblačno.

---

² Muttefekun ‘alejhi; bilježe ga Buhari (1909.) i ovo je njegova verzija i Muslim (1081.).

4. Ukoliko ljudi budu postili dvadeset osam dana ramazana, i nakon toga ugledaju mlađak, bajramovaće, s tim što im je obaveza da naposte jedan dan nakon bajrama.
5. Ukoliko budu postili zbog svjedočenja jedne osobe trideset dana, te nakon toga ne vide mlađak, neće bajramovati sve dok ne vide mlađak mjeseca ševvala.

- **Kome je post obavezan kada se pojavi mlađak?**

1 – Kada stanovnici jednog područja vide mlađak, obavezni su postiti, jer su situacije u kojima se pojavljuje mjesec različite i svaka država ili regija zasniva početak i kraj posta na osnovu svog sopstvenog viđenja. Ukoliko mlađak bude viđen na Istoku on se mora pojaviti i na Zapadu, a ukoliko se pojavi na Zapadu, ne mora značiti da će se pojaviti i na Istoku.

Ukoliko bi muslimani u svim područjima zemaljske kugle zapostili zajedno, to bi bilo dobro, jer to je znak koji ukazuje na bratstvo i zajedništvo, a to će se i ostvariti, uz Allahovu dozvolu.

Svaki musliman je dužan zapostiti onda kada u njegovoj državi nastupi post i ne trebaju se stanovnici

jedne države dijeliti na skupine po ovom pitanju, pa da jedni poste sa stanovnicima tog mjesta, a drugi da se oslanjaju na početak posta u drugoj zemlji, sve sa ciljem da se spriječi razilaženje koje je Allah zabranio.

2 – Ukoliko pojedinac vidi mlađak ramazana, ali se njegovo svjedočenje ne prihvati, postiće tajno, a ko vidi mlađak ševvala i njegovo svjedočenje se ne prihvati, bajramovaće, ali tajno.

Ukoliko se mlađak ramazana vidi danju, onda ramazan nastupa iduće noći, a ako se izgubi prije nego Sunce izađe, onda je ramazan nastupio protekle noći.

- **Propis oglašavanja o nastanku ramazana:**

Obaveza je vođi muslimana da, ukoliko se na šerijatski način utvrdi viđenje mlađaka, obavijesti o nastupanju ramazana preko svih dostupnih dozvoljenih sredstava informisanja, a isti propis važi i za završetak ramazana. Informisanje ljudi o tome je sasvim lahko u današnjem vremenu. Molimo Allaha da podari muslimanima sa svih krajeva zemaljske kugle da u isto vrijeme počinju sa postom i da u isto vrijeme bajramuju.

- **Propis posta onome ko nije upoznat sa nastupanjem vremena posta**

Onaj kome nije poznato nastupanje vremena posta, kao što je slučaj sa slijepcem ili zatvorenikom, može se naći u tri situacije:

Prva situacija: Ukoliko se njegov post poklapa sa nastupanjem mjeseca ramazana ili bude nakon njegovog završetka, onda je takvom post ispravan, osim u danima u kojima nije propisano postiti.

Druga situacija: Ukoliko posti prije nastupanja mjeseca ramazana, njegov post nije validan, jer je učinio ibadet prije nastupanja njegovog vremena.

Treća situacija: Ukoliko njegov post bude u noćnom periodu, a ne danju, nije ispravan, jer noć nije vrijeme posta.

Kazao je Uzvišeni: *Allah nikoga ne opterećuje preko mogućnosti njegovih: u njegovu korist je dobro koje učini, a na njegovu štetu zlo koje uradi. Gospodaru naš, ne kazni nas ako zaboravimo ili što nehotice učinimo! Gospodaru naš, ne tovari na nas breme kao što si ga tovario na one prije nas! Gospodaru naš, ne stavlaj nam u dužnost ono što ne možemo podnijeti,*

pobriši grijeha naše i oprostí nam, i smiluj se na nas. Ti si Gospodar naš pa nam pomozí protiv naroda koji ne vjeruje! (El-Bekare, 286.)

- **Propis onoga ko zaposti jednoj državi, a zatim otpuťuje u drugu**

Ukoliko čovjek zaposti u određenoj državi, a zatim otpuťuje u drugu, njegov post i bajram bivaju vezani za državu u koju je otputovao i sa njima će bajramovati. Međutim, ukoliko bude bajramovao prije nego protekne dvadeset devet dana ramazana, nadoknadiće dan nakon Bajrama. Njegov Bajram je vezan za mjesto u kojem se nalazi, pa makar postio i više od trideset dana, a ukoliko se vrati kući, bajramovaće sa stanovnicima svoga mjesta.

- **Propisi vezani za odluku (nijjet) da se posti:**

1 – Musliman koji želi da zasluži nagradu, mora da posti vjerujući i nadajući se nagradi, a ne zbog toga da se pretvara ili da bi se čulo kako je on postač, niti da njegov post bude samo puko slijeđenje ljudi koji poste ili povodeње za stanovnicima njegove države. On treba da posti iz razloga što mu je Allah to propisao, nadajući se Allahovoj nagradi. Tako mora da postupa kada su u pitanju i ostali ibadeti.

2 – Obavezan je da zanijeti post prije nastupanja zore bez obzira radilo se o postu mjeseca ramazana ili nekoj drugoj vrsti posta. Ukoliko zanijeti cijeli ramazan jednim nijetom biće dovoljno za cijeli mjesec, a isti slučaj je i sa uzastopnim postom, jer je osnova da se zanijeti, a cijeli ramazan je kao jedan dan.

Ispravan je dobrovoljni post onome ko ga zanijeti nakon pojave zore, pod uslovom da nije konzumirao ništa što kvari post.

3 – Ispravan je post i ukoliko se zanijeti danju, u slučaju da mu obaveza posta tog dana nije bila poznata prethodnu noć. Primjer toga je kada se potvrdi viđenje mlađaka u toku dana i u tom slučaju čovjek je dužan da posti ostatak dana i nije obavezan da ga naposti, pa makar i jeo prije toga, jer on je započeo sa obavljanjem obaveze nakon što ju je spoznao.

4 – Onome kome post postane obaveza u toku dana, kao što je slučaj sa nerazumnom osobom koja ozdravi, dječakom koji postane punoljetan ili nevjernikom koji primi islam i njima sličnim, dovoljan je nijjet od tog trenutka kada mu je post postao obavezan, pa makar prije toga jeo ili pio i nije dužan da naposti.

5 – Post je ispravan onome ko zanijeti i ustane na sehur, a nakon toga ga san savlada, te se ne probudi do zalaska Sunca i nije dužan da taj dan naposti, ali je grijешan ukoliko je bio nemaran i dužan je da se pokaje i oprost traži.

6 – Ko odluči da se omrsi, post mu je pokvaren, pa makar to i ne učinio, a razlog tome je što je post sastavljen iz dva dijela: nijjeta i sustezanja od svega što ga kvari. Pa ukoliko odluči da se omrsi, izgubio je prvi sastavni dio posta, koji je temelj svim djelima i najveći sastavni dio svih ibadeta.

7 – Post je ispravan onome ko zaspi u tridesetoj noći mjeseca ša'banana i donose odluku da, ako sutradan bude ramazan da će postiti.

- **Propis posta za starca i bolesnika**

1 – Ko ne bude postio, zbog bolesti za koju nema nade da će se izliječiti, bio putnik ili ne, dužan je da za svaki dan nahrani siromaha i na takav način mu to biva zamjena za post. Spremiće hranu za onoliko dana koliko nije postio, pozvaće siromahe ili će im tu hranu poslati. Ima mogućnost da za svaki dan koji ne posti nahrani siromaha ili da odgodi to zadnjeg dana, a može i da za svaki dan izdvoji pola sa'a hrane i da dadne siromahu.

2 – Ko izgubi razum zbog starosti ili ne posjeduje mogućnost razlikovanja stvari i pojava nije dužan ni da posti, a niti da se iskupljuje, jer spada u kategoriju čija se djela ne zapisuju.

Rekao je Uzvišeni: ***O vjernici! Propisuje vam se post, kao što je propisan onima prije vas, da biste se grijeha klonili, i to neznan broj dana; a onome od vas koji bude bolestan ili na putu - isti broj drugih dana. Onima koji ga jedva podnose - otkup je da jednog siromaha nahrane. A ko drage volje da više, za njega je bolje. A bolje vam je, neka znate, da postite.*** (El-Bekare, 183-184.)

- **Propis posta za ženu koja ima menstruaciju ili koja je u postporođajnom periodu**

Zabranjeno je postiti ženama u ova dva slučaja i obaveza im je da naposte nakon toga.

Ukoliko žene u oba ova slučaja postanu čiste i izađu iz takvog stanja tokom dana ili se putnik vrati kući nisu dužni da poste, nego će taj dan napostiti.

Dozvoljeno je ženi da koristi sredstva koja odgađaju menstruaciju kako bi mogle obaviti hadždž ili postiti, pod uslovom da stručnjaci iz oblasti medicine

potvrde da u tome nema štete, a bolje joj je da to ne primjenjuje.

- **Propis posta trudnice i dojilje**

Dojilja i trudnica ukoliko su sposobne da poste, postiće, a ukoliko se boje za svoje zdravlje, ili se boje i za svoje, a i za zdravlje djece ili se pak boje samo za zdravlje djece, onda će samo napostiti propuštene dane, a nisu obavezne da plaćaju otkup.

- **Propis posta na putovanju**

1 – Na svakog muslimana po pitanju namaza ili posta, odnose se propisi mjesta u kojem se nalazi.

2 – Postač počinje post i završava na onom mjestu na kojem se nalazi, svejedno da li bio na zemljinoj površini, vozio se autom, letio avionom ili putovao brodom na moru.

3 – U osnovi je muslimanu bolje da ne posti dok je na putovanju.

4 – Ukoliko nekom putniku post na putu za vrijeme ramazana ne predstavlja nikakvu poteškoću, u tom slučaju je bolje da posti. Ukoliko mu post predstavlja poteškoću dok je na putu, bolje mu je u tom slučaju da ne

posti. Ukoliko mu post predstavlja veliku poteškoću, onda je u tom slučaju obavezan da ne posti i treba da naposti taj dan.

Prenosi se da je Enes b. Malik kazao: „**Jedne prilike smo putovali zajedno sa Poslanikom, sallallahu alejhi ve selleme, i niko od nepostača nije kritikovao one koji poste, a niti su postači kritikovali one koji ne poste.**“ (Muttefekun alejhi).¹

- **Propis posta onome ko izgubi svijest**

1 – Post je ispravan onome ko zaposti, a zatim izgubi svijest, svejedno da li u tome stanju bio cijeli dan ili njegov jedan dio.

2 – Ko izgubi osjećaj zbog gubljenje svijesti ili bolesti u ramazanu ili van njega, a nakon toga dođe sebi, nije obavezan da naposti ili da naklanja namaz, jer dok je bio u tom stanju na njega se nisu odnosili šerijatski propisi. Dok onaj ko izgubi svijest namjerno koristiće sredstva koja opijaju, mora da nadoknadi ono što je propustio.

---

¹ Muttefekun ‘alejhi; bilježi ga Buhari (1947.) i Muslim (1118.).

- **Još neki propisi vezani za postače**

1 – Ispravan je post i nema grijeha onaj musliman koji iz zaborava pojede ili popije nešto ili ukoliko iz zaborava ima spolni odnos.

2 – Ispravan je post i nema grijeha onome muslimanu koji u snu doživi poluciju, s tim da se mora okupati.

3 – Zabranjeno je postiti onome ko je bolestan i kome šteti ukoliko posti i takvom je obaveza da ne posti, s tim da će napostiti ono što je propustio.

4 – Najbolje bi bilo kada bi musliman u svakoj situaciji bio čist šerijatski propisanom čistoćom, međutim dozvoljeno je odgoditi kupanje do pojave zore onome ko je bio džunup ili ženi koja je izašla iz stanja hajza i nifasa i post im je ispravan.

5 – Onaj ko naumi da ide na putovanje, neće se koristiti olakšicama sve dok ne napusti naseljeno područje.

6 – Sunnet je onome ko želi da putuje u danima ramazana da se ne omrsi sve dok ne napusti naseljeno područje.

7 – Ukoliko avion poleti prije zalaska Sunca, postaču nije dozvoljeno da se iftari sve dok ono ne zađe.

8 – Onaj ko jede sa ubjeđenjem da je noć, pa se nakon toga ispostavi da je još dan, ili ko jede sa ubjeđenjem da je Sunce zašlo, a kasnije se ispostavi da nije, post mu je ispravan i ne mora da naposti taj dan.

9 – Ko se omrsi namjerno kako bi mogao pomoći nekome drugome kao što je spašavanje onoga ko se utapa ili zbog gašenja požara i slično tome, ima veliku nagradu, te mora samo da napusti taj dan i nije griješan zbog toga.

- **Način posta u područjima gdje Sunce ne zalazi**

Ko živi u područjima u kojima ljeti Sunce ne zalazi i u kojima zimi Sunce ne izlazi ili živi u područjima gdje dan i noć traju po pola godine, više ili manje, treba da se po pitanju vremena namaza i posta oslanja na najbližu državu gdje se razlikuju noć i dan i gdje ukupno oni traju dvadeset i četiri sata . Dakle, oni će početak posta i njegov kraj određivati na način kako se određuje u toj državi.

Ko bude živio u zemlji gdje se dan i noć mogu razlikovati izlaskom i zalaskom Sunca, pa makar to

potrajalo i duže vremena, postiće i obavljati namaz kao i drugi, u šerijatski određenom vremenu.

Rekao je Uzvišeni: ***Bojte se Allaha koliko god možete, i slušajte i pokoravajte se i milostinju udjeljujte – za svoje dobro.*** (Et-Tegabun, 16.)

- **Propis onoga ko ne posti mjesec ramazan**

1 – Ko ostavi post u mjesecu ramazanu, negirajući njegovu obavezu postaje nevjernik.

2 – Ko ostavi post iz lijenosti i nemara ne postaje nevjernik i namaz mu je ispravan, ali čini veliki grijeh jer ostavlja jedan od glavnih temelja Islama.

Rekao je Uzvišeni: ***Neka se pripaze oni koji postupaju suprotno naredenju Njegovu, da ih iskušenje kakvo me stigne ili da ih patnja bolna ne snađe.*** (En-Nur, 63.)

- **Propis onoga ko čuje ezan za sabah namaz, a posuda (sa jelom ili pićem) mu je još u rukama**

U tome slučaju neće ostavljati posudu sve dok ne ispuni potrebu koju je želio.

- **Stvari koje kvare post su sljedeće**

1 – Namjerno konzumiranje hrane i pića u danima ramazana.

2 – Namjerni spolni odnos u danima ramazana.

3 – Ejakulacija putem dodira, poljupca ili onanisanja i tome slično u danima ramazana.

4 – Korištenje hranjivih injekcija za tijelo tokom dana ramazana.

Sve ove stvari kvare post ukoliko ih postač učini namjerno, poznaje propis i ima na umu da posti.

5 – Izlazak krvi zbog hajza i nifasa tokom dana ramazana.

6 – Otpadništvo od Islama.

7 – Dijaliza, a ona se dijeli na dvije vrste:

Prva: Hemodijaliza koja podrazumijeva odstranjivanje krvi bolesnika iz jedne vene kako bi prošla kroz uređaj koji vrši funkciju rada bubrega uz dodavanje određenih supstanci. Nakon toga se tijelo vraća u stanje čistoće u roku od tri do četiri sata.

Vađenje i unošenje ove krvi ne kvari abdest, ali kvari post.

Druga: Peritonealna dijaliza koja podrazumijeva stavljanje cjevčice u trbušnu šupljinu između pupka i mjesta gdje rastu dlačice, koja ima zadatak da sakuplja krv, mokraću i druge tekućine, a nakon toga bolesnik odstranjiva iz te cijevčice ono što se u nju nakupilo.

Propis ove vrste: Ukoliko je ono što izlazi krv onda se ne gubi abdest, ali ukoliko je mokraćna, izmet ili ono što liči na to, onda se gubi abdest, ali je post ispravan.

Onome ko posti, ali i onome ko nije postač zabranjeno je gutanje sline, jer je ona prljava i štetna, međutim ukoliko se i proguta ne kvari post. Ukoliko postaču poteče krv iz jezika ili zuba ili isproba ukus hrane, ne treba da guta ništa od toga, a ako proguta post mu je pokvaren.

- **Vrste stvari koje kvare post**

Sve što kvari post dijeli se na dvije vrste:

Prva: Unošenje materije koja koristi tijelu, hrani ga i jača, kao što je slučaj sa hranom, pićem ili ono što zamjenjuje hranu i piće, kao što je ubrizgavanje krvi

bolesniku, ili materije koje štete kao što je pijenje krvi, opojnih sredstava i tome slično.

Druga: Izlazak nečega što iscrpljuje tijelo i čini ga sve slabijim i slabijim, kao što je slučaj sa namjerno izazvanim spolnim odnosom, onanisanjem, krvlju hajza i nifasa.

- **Postoje mnoge stvari koje ne kvare post, od koji su i:**

1 – surma, injekcija, materija koja se kapa u otvor za mokrenje, polucija u snu, vaginalno pranje, čepići, masti, kreme, terapijski gipsovi, lijekovi za rane, miris, mirisni dimovi, kana, kapi za oči, uši ili nos, gutanje pljuvačke koja se ne sakuplja, povraćanje, hidžama, izvlačenje krvi iz vene, vađenje krvi, krvarenje iz nosa, krvarenje, izlazak krvi iz rane, vađenje zuba, izlazak mezija ili vedija, osvježavanje vodom ili kupanje, analiza krvi, sprej za disanje, pasta za zube. Ništa od ovoga ne kvari post.

2 – Ako se injekcija koristi za lijek, a ne kao hrana, onda ne kvari post, a bolje je da osoba njeno korištenje odgodi do noći, ukoliko je u mogućnosti.

3 – Lijekovi koji se stavljaju ispod jezika koji su lijek za srčane bolesti, ne kvare post, jer ništa od toga ne završi u utrobi nego se istopi u ustima. Ovi lijekovi liče izapiranjju usta, ali pod uslovom da ne proguta ono što se odvoji.

4 – Ne kvari post ukoliko doktor bolesniku radi gastroskopiju (gutanje sijalice), na način da mu spusti određenu vrstu cijevi kroz usta prema ždrijelu, a zatim prema jednjaku, te nakon toga u želudac kako bi ga slikao i provjerio da li postoji čir ili nešto slično tome. Kviri post samo u slučaju da na taj predmet stavi stvari koje su masne i hranjive, a koje veoma lahko mogu doprijeti do želuca.

5 – Lokalna anestezija za neke dijelove tijela ne kviri post, svejedno da li bila putem udisaja ili unošenjem iglica ispod kože ili putem vene. Sve ovo ne kviri post jer je lokalnog karaktera i ne završava u utrobi, niti se ovim postupcima gubi svijest.

6 – Kada je u pitanju opća anestezija ona kviri post, ukoliko se bolesnik ne probudi tokom cijelog dana, a ukoliko jedan dio dana nakon primanja takve anestezije bude budan i svjestan, onda mu je post ispravan.

7 – Korištenje katetera ne kvari post jer to nema veze ni za konzumiranjem jela niti pića niti stvarima sličnim tome.

8 – Umjetna oplodnja ne kvari post, dok izbacivanje sjemena muškarca zbog oplodnje kvari post, svejedno da li ga on samostalno izbacio ili na neki drugi način.

9 – Histeroskopija – postupak u kojem se koristi teleskopski instrument nazvan histeroskop koji se uvuče u maternicu žene ne kvari post, a isti je slučaj i sa ugradnjom spirale.

10 – Vlažne supstance i krv koja izlazi iz ženskog spolnog organa prilikom pregleda ne kvari post, jer post ne kvari osim pojava krvi hajza i nifasa.

11 – Korištenje klistira kvari post ukoliko se unose i određene hranjive supstance, u suprotnom ne kvari post.

Kaže Uzvišeni: ***Allah želi da vam olakša, a ne da poteškoću imate, da određeni broj dana ispunite, i da Allaha veličate zato što vam je ukazao na pravi put, i da zahvalni budete.*** (El-Bekare, 185.)

- **Propis dobrovoljnog davanja krvi od strane postača**

Dobrovoljno davanje krvi ne kvare post, a bolje bi bilo odgoditi nakon iftara kako tijelo ne bi oslabilo.

- **Šta je pokuđeno postaču?**

Pokuđeno je postaču da pretjerano izapira usta i nos, da proba okus hrane bez potrebe, sakupljanje pljuvačke i njeno gutanje, zatim pokuđeno mu je da radi hidžamu i tome slično ukoliko će taj postupak uticati na slabost tijela.

- **Šta je obavezno postaču?**

Postaču je obavezno da, nakon što se obznani prava zora, napusti konzumiranje hrane, pića i drugih stvari koje kvare post. Također mu je obavezno da se kloni laganja, ogovaranja, vrijeđanja, ne samo dok posti nego u bilo koje vrijeme, a u ramazanu posebno.

Ebu Hurejre prenosi da je Poslanik, sallallahu alejhi ve selleme, kazao: „**Ko ne ostavi lažan govor, rad po njemu i činjenje nasilja ljudima, neka zna da**

Allahu ništa ne treba njegovo ostavljanje hrane i pića.“ (Hadis bilježi Buhari).¹

- **Propis uzastopnog posta**

Uzastopni post podrazumijeva da čovjek posti dva dana ili više uzastopno ne konzumirajući hranu i piće.

Postoje dvije vrste ovog posta:

Prva: Post do sehura. Ovaj post je dozvoljen, ali je bolje da se čovjek iftari na vrijeme.

Druga: Post dok ne zađe Sunce drugog dana ili post nekoliko dana bez prekida. Ova vrsta je zabranjena.

Ebu Se'id El-Hudri prenosi da je Poslanik, sallallahu alejhi ve selleme, kazao: „**Ne postite bez prekidanja, a onaj ko želi da posti bez prekidanja, neka to učini do sehura.**“ Ashabi rekoše: „**Allahov Poslaniče, ali ti ne prekidaš post.**“ On odgovori: „**Ja nisam kao vi, meni dolazi neko kome hrani i napaja.**“ (Hadis bilježi Buhari).²

---

¹ Buhari (6057.).

² Buhari (1967.).

- **Propis ljubljenja i dodiravanja supruge od strane postača**

Ljubljenje supruge i dodirivanje je dozvoljeno, pa makar se time strasti pobudile, pod uslovom da je čovjek siguran u sebe, pa ukoliko se boji da će upasti u ono što mu je zabranjeno kao izbacivanje sperme, postaje mu haram.

Prenosi se da je Aiša kazala: „**Poslanik bi, dok je bio postač, dodirivao i ljubio svoje supruge, a on je od svih vas najbolje mogao da se čuva.**“ (Muttefekun alejhi).³

- **Propis spolnog kontakta u danima ramazana**

1 – Ako postač izbaci spermu onanisanjem ili dodirivanjem svoje supruge bez odnosa griješan je jer je obezvrijedio svetost ramazana. Takav mora da se pokaje i da oprost od grijeha zatraži, te da naposti taj dan bez iskupljivanja.³

---

³ Muttefekun ‘alejhi; bilježi ga Buhari (1927.) i ovo je njegova verzija i Muslim (1106.).

³ Iskupljivanje biva oslobođanjem roba, ili postom dva mjeseca uzastopno, ili hranjenjem šezdeset siromaha. (op. rev.)

2 – Ko uz ramazan bude na putovanju i posti, i u tom slučaju ima odnos na suprugom u danu ramazana, mora da naposti taj dan, ali nije mu obavezan otkup i nema grijeha jer je bio na putovanju.

3 – Ko bude namjerno, uz spoznaju da je to haram i pri svijesti imao spolni odnos sa suprugom dok je u svome mjestu boravka, čini grijeh jer time obezvrijeđuje svetost ramazana i obavezan je uz pokajanje da taj dan naposti i iskupi se. Ukoliko to učini pod prisilom, iz zaborava ili zbog nepoznavanja propisa, post mu je ispravan i nije griješan, niti mora napostiti taj dan, a niti se za njega iskupiti. Žena po ovom pitanju ima isti propis kao i muškarac.

4 – Ukoliko čovjek ima spolni odnos sa suprugom dva dana ili više, mora da naposti te dane i iskupi se za onoliko dana koliko je ih je prekinuo zbog spolnog odnosa, a ako u jednom danu ima više spolnih odnosa onda je dužan samo jednom da se iskupi i taj dan da naposti.

5 – Ukoliko se muškarac vrati sa putovanja danju, a njegovo supruga se očisti tokom tog dana od hajza, dozvoljeno im je da imaju spolni odnos.

- **Iskup za onoga ko spolno opći u danima ramazana**

Iskupiće se tako što će roba osloboditi, a ako ne nađe, postiće šezdeset dana uzastopno, a ako ni to nije u mogućnosti onda će nahraniti šezdeset siromaha i to za svakog siromaha po pola sa'a hrane. Ukoliko ni to nije u mogućnosti, spada sa njega odgovornost.

Ukoliko čovjek koji je obavezan postiti, znajući za propis i pri čistoj svijesti namjerno uradi nešto što kvari post mimo spolnog odnosa nije mu obavezan iskup.

Ukoliko čovjek ima spolni odnos dok posti dobrovoljni ili zavjetni post ili to učini dok je na putovanju nije mu obavezan iskup.

Ebu Hurejre, radijallahu anhu, kazuje: „**Jednom prilikom dok smo sjedili sa Vjerovjesnikom, sallallahu alejhi ve sellem, dođe neki čovjek i reče: ‘Upropašten sam, Allahov Poslaniče!’ Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, upita: ‘Šta si uradio?’ ‘Imao sam spolni odnos sa suprugom dok sam postio’, odgovorio je. Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, upita ga: ‘Imaš li roba da ga oslobodiš?’ ‘Ne’, odgovori. Poslanik ga upita: ‘Možeš li postiti dva mjeseca uzastopno?’ ‘Ne’, odgovori čovjek. ‘Možeš li nahraniti šezdeset**

siromaha?', upita ga Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem. Odgovor je opet glasio: 'Ne.' Dok je ovaj čovjek tako sjedio, Vjerovjesniku, sallallahu alejhi ve sellem, donesena je torba puna datula. 'Gdje je onaj što je pitao?', upita Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem. 'Ovdje sam!', javi se on. Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, reče mu: 'Uzmi ovo i podijeli kao sadaku.' 'Je li nekome siromašnijem od mene?', upita čovjek i nastavi: 'Allahov Poslaniče, tako mi Allaha, među ovim medinskim kamenjarima nema siromašnije porodice od moje!' Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, nasmija se toliko da su mu se mogli vidjeti očnjaci, a zatim mu reče: 'Nahrani njima svoju porodicu.'" (Muttefekun alejhi).¹

- **Radnje koje na utiču na prekidanje uzastopnog posta**

Onaj ko mora da naposti šezdeset dana uzastopno bez prekidanja može da ne posti u određenim situacijama i danima i to se neće računati prekidanjem posta: dva bajrama, putovanje, bolest zbog koje je dozvoljeno ne postiti, hajz i nifas.

---

¹ Muttefekun 'alejhi; bilježi ga Buhari (1936.) i Muslim (1111.) i ovo je njegova verzija.

- **Način napaštanja mjeseca ramazana**

1 – Allah Uzvišeni je obavezao da poste u danima ramazana sve one koji nemaju opravdan razlog za izostavljanje posta; propisao je napaštanje onima koji ostave post zbog opravdanih razloga kao što su putovanje i hajz; propisao je za one koji ne mogu postiti, niti napostiti da nahrane siromahe, kao što je slučaj sa starcem ili bolesnikom za kojeg nema nade da će ozdraviti i tome slično.

2 – Pohvalno je da se ramazanski propušteni dani naposte što prije i to uzastopno. Obavezno ih je napostiti uzastopno ukoliko je malo vremena ostalo (do nastupanja sljedećeg ramazana).

Griješnik je onaj ko bez razloga odgodi napaštanje dana ramazana i posti ih nakon završetka sljedećeg ramazana. Takav mora da naposti i pored toga da se pokaje.

- **Propis napaštanja dana ramazana za umrlu osobu**

1 – Nije stroga obaveza napostiti, niti nahraniti siromahe za onoga ko umre, a ostalo mu je da naposti

određeni broj dana ramazana koje je propustio zbog bolesti i sličnih razloga.

2 – Za osobu koja je umrla i imala mogućnost da nadoknadi post, a nije ga nadoknadila, napostiće njegova rodbina (velijj).

3 – Pohvalno je napostiti za onoga ko umre, a ostao je dužan da posti zavjetni post ili da obavi zavjetni hadždž ili pak se zavjetovao da obavi itikaf i slično tome.

4 – Pod pojmom velijja se smatraju svi oni koji umrlu osobu imaju pravo naslijediti.

5 – Ukoliko neko ko nije velijj umrloj osobi nadoknadi spomenute stvari, to je dozvoljeno, a Allah će upisati u sevap i umrlom i onome ko to za nju uradi.

Aiša prenosi da je Poslanik, sallallahu alejhi ve selleme, kazao: „**Za onoga ko je umro, a ostao je dužan da posti, napostiće njegov velijj.**“ (Muttefekun alejhi.)¹

---

¹ Muttefekun ‘alejhi; bilježi ga Buhari (1952.) i Muslim (1147.).

- **Propis posta na dan bajrama**

1 – Nije dozvoljen, niti ispravan post onom muslimanu koji posti na dan ramazanskog ili kurban-bajrama.

Ukoliko se određena zabrana odnosi na sami ibadet, onda on postaje i zabranjen i ništavan, kao npr. kada bi neki musliman postio na dan bajrama. U takvom slučaju njegov post je zabranjen i bezvrijedan.

Ukoliko se zabrana odnosi na određeni govor ili postupak koji je u uskoj vezi sa nekim ibadetom, onda takav govor ili postupak čini ibadet ništavnim, kao npr. da postač za vrijeme posta jede. U tom slučaju njegov post je pokvaren.

Ukoliko postoji neka zabrana koja se ne odnosi samo na određeni ibadet, nego je općeg karaktera, tako da je zabranjena i tokom tog ibadeta i mimo njega, onda kršenje te zabrane ne kvari taj ibadet nego samo umanjuje njegovu vrijednost. Takav slučaj je sa ogovaranjem za vrijeme posta. Ono je samo po sebi zabranjeno, ali ne utiče na ispravnost posta. Takav je slučaj sa svim ibadetima.